

Nr 339.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379); given Stockholms slott den 12 oktober 1945.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning om ändring i taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

F ö r s l a g

till

förrordning om ändring i taxeringsförrordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Härigenom förordnas, *dels* att underrubriken närmast före 42 § taxeringsförrordningen den 28 september 1928 skall hava följande lydelse: »Särskilda uppgifter angående aktieutdelningar och obligationsräntor m. m.» *dels* ock att 33 §, 37 § 1 mom. och 145 § 8 mom. samma förrordning¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

33 §.

Till ledning — — — utbetalts, angående det utbetalda beloppet.

I uppgift, — — — avdrag skett.

Beträffande annan — — — för lyftning.

Vid fullgörande — — — och födelseår.

Arbetsgivare, som avlämnar uppgift varom under *a*) förmåles, skall samtidigt avlämna ett särskilt sammandrag, upptagande namn å den person eller de personer, varom fråga är, ävensom beträffande var och en av dem uppgift angående de åtnjutna förmånernas belopp samt huruvida till beloppet ej angiven förmån utgått. Skyldighet att avlämna dylikt sammandrag föreligger dock icke för statlig eller kommunal myndighet, ej heller för annan arbetsgivare om antalet uppgifter överstiger 25 eller om i uppgifterna avsedd ersättning eller pension utgått från sådan av arbetsgivaren utövad rörelse, vars resultat i arbetsgivarens självdeklaration redovisas å blankett avsedd för rörelse med ordnad bokföring, som avslutats medelst vinst- och förlustkonto i huvudbok.

37 §.

1 mom. Självdeklaration, som avgives utan anmaning, så ock uppgift enligt 33 eller 34 § skall avlämnas *antingen* direkt till ordföranden i den taxeringsnämnd, som har att verkställa taxering, för vilken deklarationen eller uppgiften är avsedd att tjäna till ledning, *eller*, om taxeringen skall äga rum i Stockholm, till överståthållarämbetet och eljest till länsstyrelsen i det län, magistraten eller kommunalborgmästaren i den stad eller landsfiskalen i det landsfiskalsdistrikt, där taxeringen skall äga rum. I fall, som avses i 33 § sista stycket, skola dock uppgifterna jämte därtill hörande sammandrag städse avlämnas till myndighet, hos vilken arbetsgivarens allmänna självdeklaration må avlämnas.

Vad i första stycket första punkten sägs skall äga motsvarande tillämpning

¹ Senaste lydelse se beträffande 33 § och 145 § 8 mom. 1943: 855 samt beträffande 37 § 1 mom. 1938: 374.

i fråga om avlämnande av handlingar, som omförmälas i 31 § tredje och fjärde styckena. Kunna handlingarna icke avlämnas, innan taxeringsnämnden avslutat sitt arbete för året, skola de avlämnas till länsstyrelsen i det län, där taxeringen skall äga rum.

Uppgifter enligt — — — uppgifter avser.

145 §.

8 mom. De personer, som jämlikt 58 § 2 mom. eller 75 § inkallats av länsstyrelsen för meddelande av upplysningar eller för överläggningar rörande taxeringsarbetet,

de personer, som till sammanträde enligt 59 § 1 eller 2 mom. särskilt inkallats av länsstyrelsen eller till sammanträde enligt 67 § 2 mom. inkallats efter sådan myndighets medgivande,

de ordförande i beredningsnämnd och i fastighetstaxeringsnämnd, som på vederbörlig kallelse inställt sig till sådant sammanträde, som omförmäles i 59 § 1 mom.,

de ordförande och ledamöter i fastighetstaxeringsnämnd i stad, som på vederbörlig kallelse inställt sig till sådant sammanträde, varom förmäles i 59 § 2 mom.,

de ordförande och ledamöter i fastighetstaxeringsnämnd eller i taxeringsnämnd, som på vederbörlig kallelse inställt sig före eller under fastighetsprövningsnämnds eller prövningsnämnds sammanträde för meddelande av upplysningar, ävensom

de ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd, som på vederbörlig kallelse inställt sig vid instruktionssammanträde, som anordnats genom länsstyrelsens försorg,

äga att för inställelsen åtnjuta *dels* resekostnadsersättning enligt reseklass II i allmänna resereglementet, *dels* arvode med belopp, som för dygn, varunder sammanträde ägt rum, utgör femton kronor, om de äro bosatta å sammanträdesorten, och nitton kronor, om de ej äro bosatta å sammanträdesorten, samt för dygn, varunder sammanträde ej ägt rum, motsvarar traktamentsersättning enligt traktamentsklass D i allmänna resereglementet.

Ersättning efter — — — i taxeringsfrågor.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1946.

---

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 oktober 1945.*

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler *fråga om vissa ändringar i taxeringsförfordningen den 28 september 1928 (nr 379)* och anför därvid följande.

Kontroll över avdrag för avlöningar m. m.

Jämlikt 33 § taxeringsförfordningen skall arbetsgivare varje år utan anmaning beträffande person, som hos honom innehaft anställning eller uppdrag eller utfört tillfälligt arbete eller som av honom åtnjutit pension, lämna uppgift angående dennes förmåner under nästföregående år i avlöning, arvode eller annan ersättning för utfört arbete eller i pension. Annan arbetsgivare än statlig eller kommunal myndighet eller juridisk person är dock skyldig avlämna uppgift endast i fråga om sådana förmåner, som utgått från av honom utövad rörelse eller från av honom bedrivet jordbruk eller skogsbruk. Uppgiftsskyldighet för ersättning för tillfälligt arbete föreligger ej heller om sådan ersättning under året utgått med mindre än 100 kronor till samma mottagare eller om beloppet utgått till rörelseidkare, som enligt lag varit skyldig föra handelsböcker. Vid angivandet av de åtnjutna förmånernas belopp skola däri inräknas skatter, försäkringsavgifter och dylikt, som arbetsgivaren erlagt för vederbörandes räkning, särskilda felräkningspenningar, ersättning för representationskostnad vid kommunal eller enskild tjänst ävensom gratifikation i penningar eller annat. Vidare skall anteckning göras angående de förmåner i övrigt, som följt med anställning eller uppdrag, såsom fri kost, boställe, bostad m. fl. ej till beloppet bestämda inkomster. Avser uppgiften förmån endast en del av året, skall upplysning meddelas om den tidrymd, för vilken förmånen utgått. Har från annan arbetsgivare än statlig myndighet utgått särskild resekostnads- eller traktamentsersättning, skall i uppgiften angivas beloppet av sådan ersättning jämte antalet dagar, för vilka traktamentsersättning utgått. Därest vid avlöningsutbetalande avdrag skett för löntagarens eller hans efterlevandes pensionering, skall i uppgiften upptagas endast den återstående avlöningen men upplysning lämnas om att sådant avdrag skett. Särskild uppgiftshandling skall upprättas för varje person, varom fråga är. Där så kan ske bör uppgift full-

ständigt angiva persons namn, hemvist, bostadsadress och födelseår. Jämlikt 36 § 3 mom. taxeringsförordningen skola uppgifterna vara avlämnade senast den 31 januari under taxeringsåret. Enligt 37 § 1 mom. samma förordning skola uppgifterna avlämnas *antingen* direkt till ordföranden i den taxeringsnämnd, som har att verkställa taxering, för vilken uppgiften är avsedd att tjäna till ledning, *eller*, om taxeringen skall äga rum i Stockholm, till överståthållarämbetet och eljest till länsstyrelsen i det län, magistraten eller kommunalborgmästaren i den stad eller landsfiskalen i det landsfiskalsdistrikt, där taxeringen skall äga rum. Uppgifterna skola vid avlämnandet vara ordnade kommunvis eller, om i kommun ingå flera församlingar, församlingsvis; och skall medelst särskilda omslag eller annorledes vara tydligt utmärkt, vilken kommun eller församling varje grupp av uppgifter avser. Jämlikt 142 § taxeringsförordningen skall den som ej behörigen fullgör vad honom åligger enligt 33 § böta högst 300 kronor.

I en till finansdepartementet ingiven, den 3 februari 1945 dagtecknad framställning har *taxeringsnämndsordföranden* *riksförbund* anfört:

Löneuppgifter skulle tidigare avlämnas senast den 15 februari. I regel avlämnades de samtidigt med deklaration, vilket medförde att löneavdragets riktighet oftast kunde direkt kontrolleras, då det gällde lantbrukare eller mindre rörelseidkare.

Denna bestämmelse ändrades 1943 därhän, att löneuppgifter skulle avlämnas senast den 31 januari. Ovan angivna kontrollmöjlighet försvann därmed utan att någon däremot svarande vinst gjordes i det övervägande flertalet av landets taxeringsdistrikt. Uppgifterna kunna icke ens sorteras, förrän stommar erhållits, eventuellt den 15 mars. Emellertid är det av vikt, att det ofta betydande avdraget för löner kan kontrolleras. Då det tidigare avlämnandet av löneuppgifterna väl förmodligen åtminstone i de största städerna kan ha underlättat sorteringsarbetet, vill förbundet icke förutsätta någon återgång till tidigare gällande bestämmelser, men däremot föreslå, att löneuppgifterna vid avlämnandet skola vara åtföljda av en förteckning upptagande samtliga uppgifter med angivande av mottagarens namn. Det blir då möjligt att kontrollera riktigheten av arbetsgivarens deklaration och att till deklarationen foga förteckningen.

Förbundet inser att detta skulle kunna medföra visst ökat arbete för större arbetsgivare. Det bör emellertid vara möjligt att draga en gräns exempelvis så, att endast den arbetsgivare, som sysselsätter högst 25 arbetare skulle vara pliktig att utan anmaning medsända förteckning. I övriga fall, det långt mindre antalet, finns möjlighet för ordförandena att infordra dylik förteckning eller begära bokföringsgranskning, om så skulle befinnas erforderligt.

Under åberopande härav anhöll förbundet, att gällande bestämmelser måtte ändras i enlighet med vad i förbundets framställning anförts.

I detta sammanhang må erinras om att frågan om en liknande anordning tidigare varit föremål för behandling. Skattekontrollsakkunniga föreslogo i sitt år 1933 avlämnade betänkande (SOU 1933: 27), att i taxeringsförordningen (33 § 1 mom.) skulle intagas en bestämmelse om att annan arbetsgivare än statlig eller kommunal myndighet skulle vara skyldig att avlämna förutom vanliga löneuppgifter jämväl en s. k. *huvudlöneuppgift*, upprättad å

blankett enligt av Kungl. Maj:t fastställt formulär. Å denna huvudlöneuppgift skulle angivas antalet löntagare och sammanlagda beloppet av utbetalda kontanta förmåner, varjämte bokföringsskyldig arbetsgivare skulle ifylla en sammanställning, utvisande å vilka konton i arbetsgivarens bokföring förmånerna uppförts. Enligt 39 § 1 mom. skulle huvudlöneuppgiften, om uppgiftspliktig tillika hade att avgiva allmän självdeklaration, avlämnas till samma myndighet, till vilken sådan självdeklaration skulle lämnas, och i annat fall till länsstyrelsen i det län, där uppgiftspliktig hade sitt hemvist. Huvuduppgiften skulle (enligt 38 § 3 mom.) avlämnas senast den 15 februari under taxeringsåret eller alltså samtidigt med de vanliga löneuppgifterna. Därest från arbetsgivaren utgått avlöningsförmåner till personer, bosatta å annan ort än den nyss angivna, skulle — enligt vad som framgick av ett av de sakkunniga upprättat formulär till huvudlöneuppgift (s. 163 ff.) — upplysning här- om lämnas i huvudlöneuppgiften. Enligt de sakkunnigas uttalande borde huvudlöneuppgiften, efter eventuellt företagen jämförelse med löneuppgifterna, inordnas såsom bilaga till arbetsgivarens deklaration.

Till motivering för sitt förslag angående särskild huvudlöneuppgift framhöllo skattekontrollsakkunniga, att arbetsgivare ofta saknade kännedom om vilka förmåner, som skulle upptagas i löneuppgift, samt anförde vidare (s. 162):

Det har i flera fall konstaterats, att arbetsgivare uraktlåtit att i löneuppgift upptaga vissa avlöningsbelopp, exempelvis sådana som utgått till delägare i familje- eller enmansbolag, eller gåvor och andra gratifikation. För de sakkunniga har uppgivits, att mindre arbetsgivare skulle i flera fall underlåtit att till fullo uppgiva utbetalade avlöningsbelopp. I flera länder, varest man i samband med bokgranskningar plägar anställa jämförelser mellan arbetsgivarnas löneuppgifter och vederbörande avlöningskonton i dessas räkenskaper, har konstaterats, hurusom i åtskilliga fall vinstbelopp bokförts såsom avlöningar. Även här i landet har konstaterats att liknande åtgärder vidtagits, men det torde icke vara möjligt att med de medel, som för närvarande stå myndigheterna till buds, i större omfattning upptäcka sådana oriktiga bokföringsåtgärder. Härtill kommer att det visat sig vara av behovet påkallat, att beskattningsnämnderna beredas möjlighet att på ett enklare och effektivare sätt än för närvarande är möjligt utöva kontroll över att arbetsgivarna överhuvudtaget lämna löneuppgifter.

Vid anmälan av propositionen nr 148 till 1935 års riksdag, i vilken proposition närmare behandlats de av skattekontrollsakkunniga framlagda förslagen, uttalade jag bland annat (s. 113), att den gjorda utredningen syntes giva vid handen, att de föreslagna huvudlöneuppgifterna skulle kunna vara av ej ringa värde men även att de ofta skulle förorsaka såväl arbetsgivare som taxeringsmyndigheter avsevärt besvär. Med hänsyn till de avgivna yttrandena över detta förslag och ej mindre till den omständigheten, att det med den föreslagna mera begränsade taxeringsorganisationen säkerligen åtminstone på många håll skulle bli svårt för taxeringsmyndigheterna att hinna bearbeta och tillgodogöra sig allt detta material, hade jag stannat vid att icke föreslå obligatoriskt avlämnande av huvudlöneuppgifter. Jag förutsatte emel-

lertid, att det å vissa orter med tillräckliga organisatoriska resurser skulle visa sig lämpligt och möjligt att — såsom redan skett å något håll — erhålla sådana huvudlöneuppgifter med stöd av stadgandet om skyldighet för skattskyldiga att på anmaning meddela upplysningar till ledning för egen taxering. Härigenom skulle vinnas ytterligare erfarenhet rörande värdet av dylika uppgifter.

I samband härmed må vidare erinras om, att tiden för avlämnande av löneuppgifter år 1943 framflyttades från den 15 februari till den 31 januari; och denna åtgärd motiverades med bland annat, att taxeringsnämndsordförandena skulle få tid att sortera uppgifterna, innan deklarationerna avlämnades, att framflyttningen skulle förhindra den förut rätt allmänt rådande missuppfattningen bland dem, som erhöle anstånd med avgivande av deklaration, att sådant anstånd även medförde, att löneuppgifterna icke heller behövde avgivas förrän vid den senare tidpunkt, då deklarationen skulle inlämnas, samt att tid skulle vinnas för erforderlig kontroll å att arbetsgivarna verkligen avgåve uppgifterna i fråga (se proposition nr 345/1943 s. 79 och 92).

Över den av taxeringsnämndsordförandenas riksförbund nu gjorda framställningen ha, efter remiss, *yttranden* avgivits av överståthållarämbetet — som överlämnat yttrande av t. f. taxeringsintendenten vid ämbetet — länsstyrelserna i Stockholms, Kristianstads, Göteborgs och Bohus, Västmanlands och Västernorrlands län, svenska arbetsgivareföreningen, svenska lantarbetsgivareföreningen samt Sveriges hantverks- och småindustriorganisation.

Framställningen har avstyrkts av överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms samt Göteborgs och Bohus län, t. f. taxeringsintendenten vid överståthållarämbetet och svenska lantarbetsgivareföreningen. Övriga remissinstanser ha däremot anslutit sig till det i framställningen framlagda förslaget.

T. f. taxeringsintendenten vid överståthållarämbetet framhåller i sitt yttrande, att arbetsgivare är fritagen från uppgiftsskyldighet för av honom utgiven ersättning för tillfälligt arbete, om sådan ersättning under året utgått med mindre än 100 kronor till samma mottagare eller om beloppet utgått till rörelseidkare, som enligt lag varit skyldig föra handelsböcker, ävensom att, då avdrag skett för pensionsförmåner, endast den återstående avlöningen skall upptagas i löneuppgiften. I yttrandet anföres vidare:

Den föreslagna uppgiftsförteckningen skulle sålunda icke möjliggöra någon verklig kontroll av arbetsgivares deklaration i vad avser hans löneavdrag, med mindre förteckningen kompletterades såväl i fråga om sådana ersättningsbelopp och förmåner, för vilka uppgiftsskyldighet icke föreligger, som beträffande sådana löntagare, för vilka avdrag för pensionering verkställts vid avlöningsutbetalningen.

Härtill kommer, att även om — såsom i framställningen föreslås — endast sådan arbetsgivare, som sysselsätter mindre än 26 arbetare, skulle vara pliktig att utan anmaning avlämna sådan förteckning, som här ifrågasatts, så skulle likväl denna begränsade uppgiftsskyldighet drabba ett stort antal bokföringspliktiga rörelseidkare och en effektiv kontroll av dessas löneavdrag nödvändiggöra förteckningens kompletterande jämväl med en uppställning, utvisande de olika konti i rörelseidkarens bokföring, som belastats de anställdas förmåner.

Det är emellertid icke blott arbetsgivarna, av vilka många torde ha svårt att inom den i 36 § 3 mom. taxeringsförordningen föreskrivna tiden eller senast den 31 januari under taxeringsåret fullgöra dem redan enligt nu gällande bestämmelser åliggande uppgiftsskyldighet, som skulle komma att betungas av en vidgad uppgiftsskyldighet. Skall den ifrågasatta uppgiftsförteckningen överhuvud taget få någon betydelse ur kontrollsynpunkt, lär det nämligen bli nödvändigt att före löneuppgifternas sortering jämföra dessa med förteckningen samt att genom summering kontrollera, att löneuppgifternas sammanlagda belopp överensstämmer med förteckningens slutsumma. Dessa kontrollåtgärder skulle i vart fall i Stockholm och i övriga större städer, där sorteringen verkställas centralt, i avsevärd grad försena sorteringsarbetets avslutande och därmed även fördröja taxeringsnämndernas arbete.

Slutligen framhåller t. f. taxeringsintendenten, att det torde bli nödvändigt — för att icke de arbetsgivare, som ha sina anställda bosatta inom skilda taxeringsdistrikt, skola bli uteslagna från den med uppgiftsförteckningen åsyftade kontrollen — att bestämmelserna i 37 § 1 mom. taxeringsförordningen ändras därhän, att sådan annan arbetsgivare än statlig och kommunal myndighet, varom här är fråga, blir skyldig att avlämna samtliga sina löneuppgifter med därvid fogad uppgiftsförteckning till myndighet i det län eller den kommun, där han har eller bort ha att avlämna allmän självdeklaration. Givetvis komme även en sådan författningsändring att medföra ökat arbete med sortering och distribuering av löneuppgifterna, vilket i sin tur måste medföra en ytterligare fördröjning av taxeringsnämndernas arbete. Samma betänkligheter som anförts mot skattekontrollsakkunnigas förslag om huvudlöneuppgift kunde med fog resas även mot nu ifrågavarande förslag.

Överståthållarämbetet, som åberopar vad t. f. taxeringsintendenten vid ämbetet anført, uttalar såsom sin mening, att bestämmelser av den innebörd som i framställningen föreslås icke böra komma till stånd.

Länsstyrelsen i Stockholms län framhåller, att anledningen till 1943 års ändring beträffande tiden för avlämnande av löneuppgifter bland annat torde ha varit hänsynstagande till löntagarnas intresse att från vederbörande arbetsgivare erhålla en kopia av löneuppgiften i god tid före deklara-tions-skyldighetens fullgörande. Länsstyrelsen, som funne den år 1943 genom-förda ordningen ändamålsenlig, ansåge emellertid de mot skattekontrollsak-kunnigas förslag om huvudlöneuppgift anförda skälen alltfjämt äga giltig-het. Det borde framhållas, att taxeringsmyndigheterna ägde möjlighet att införskaffa uppgifter av ifrågavarande slag med stöd av stadgandet om skyl-dighet för skattskyldiga att på anmaning meddela upplysningar till ledning för egen taxering. Länsstyrelsen funne därför knappast tillräckliga skäl före-ligga för införande av den nu föreslagna uppgiftsplikten.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anför:

Länsstyrelsen vill icke bestrida att en förteckning av det slag, som åsyftas i framställningen, skulle kunna vara till nytta för taxeringsarbetet och även onödiggöra en del korrespondens med de skattskyldiga, som nu i vissa fall kan erfordras för kontroll av gjorda löneavdrag. Det kan också synas att en dylik uppgiftsskyldighet, om den begränsas på sätt förbundet föreslagit, icke

skulle behöva allt för mycket betunga arbetsgivarna. Emellertid är, enligt länsstyrelsens mening, den uppgiftsskyldighet, som för närvarande ålägges de skattskyldiga i förhållande till taxeringsmyndigheterna, så omfattande att någon utvidgning därav icke bör ske utan särskilt tvingande skäl. Om därvid det merarbete, förteckningarna skulle medföra — ej blott vid avlämnande utan även vid distribution och insortering — väges mot den nytta, de skulle medföra för taxeringen, finner länsstyrelsen icke tillräckliga skäl tala för den ifrågasatta reformen. Dess huvudsakliga betydelse torde vara begränsad till jordbrukarnas taxering. Här bidrager dock personkännedomen inom taxeringsnämnderna att utjämna de påtalade olägenheterna. Åtminstone då det gäller jordbruk av mindre omfattning bör i allmänhet inom nämnden kunna lämnas sådana upplysningar att kontroll av löneavdrag kan göras mot mottagarnas deklarationer. De fall, då annan kontroll kan erfordras, torde icke vara flera än att saken kan ordnas genom en förfrågan hos den skattskyldige.

I fråga om rörelseidkarna synes en specifikationsskyldighet av detta slag icke vara mera allmänt påkallad. Med större fog skulle kunna ifrågasättas obligatorisk skyldighet för dem att lämna specifikation i andra hänseenden, exempelvis beträffande gåvor och föreningsavgifter, som belastat rörelsen. Det kan vara tvivel underkastat, om en förteckning över löneuppgifterna över huvud taget skulle för taxering av rörelseidkarna i allmänhet vara till verklig nytta. Vid granskningen av deklarationen skulle givetvis tillses att förteckningens slutsumma stämde med löneavdraget. Så skulle väl oftast vara fallet, eftersom båda uppgifterna lämnats av samma person. Avvikelse skulle dock kunna tänkas föreligga, exempelvis om ersättning utgått för tillfälligt arbete till en person med mindre än 100 kronor under året eller om beloppet utgått till rörelseidkare, som enligt lag varit skyldig föra handelsböcker. Det är fara värt att förteckningen endast skulle komma att öka antalet bilagor, som numera tynga rörelseidkarnas deklarationer. Möjligen åsyftas att på detta sätt förhindra att deklarationsavdraget för löner icke av en eller annan anledning uppgives felaktigt. Det förefaller emellertid som om denna felkälla i rörelseidkarnas deklarationer vore relativt mindre betydande än många andra.

Svenska lantarbetsgivareföreningen framhåller, att arbetsgivarna under de senaste åren ålagts en betydande uppgiftsskyldighet, som för företagare utan särskild kontorspersonal, såsom flertalet jordbrukare, vore mycket betungande. Det framlagda förslaget skulle innebära en ökning av denna börda för företagarna.

Länsstyrelsen i Kristianstads län anser intet annat vara att erinra mot den nu föreslagna anordningen än att de berörda arbetsgivarna därigenom skulle förorsakas ett visst merarbete, men att detta i allmänhet icke torde bli särskilt betungande. Fördelarna med den föreslagna anordningen vore ur taxeringssynpunkt påtagliga.

Länsstyrelsen i Västmanlands län finner de av taxeringsnämndsordförandenas riksförbund åberopade skälen för förslaget bärande och har ej heller någon invändning att framställa beträffande det maximiantal arbetare vid ett företag, med vilket den föreslagna uppgiftsplikten skulle förbindas.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län anför:

Mot den föreslagna ändringen har länsstyrelsen icke något att erinra. En sådan anordning måste innebära en påtaglig vinst för taxeringsnämndsordförandena och medföra ett bättre taxeringsresultat. Det torde ej heller böra

möta några större svårigheter för enskilda arbetsgivare att hinna upprätta sådana förteckningar till den 31 januari. Länsstyrelsen finner det angeläget framhålla, att det vore av största vikt att dessa förteckningar innehålla fullständiga uppgifter om personernas namn, hemvist, bostadsadress, födelseår och anställningstid. Taxeringsnämnderna skulle därigenom besparas mycket besvär och olägenheter med den så tidskrävande sorteringen av löneuppgifterna.

Svenska arbetsgivareföreningen har intet att erinra mot förbundets förslag under förutsättning att den ifrågasatta uppgiftsskyldigheten begränsas att avse endast sådana arbetsgivare, som sysselsätta högst 25 arbetstagare.

Sveriges hantverks- och småindustriorganisation anför, att en ökning av den redan nu synnerligen betungande skyldigheten för företagare att i olika sammanhang avlämna uppgifter till myndigheterna i det längsta synes böra undvikas. Därest betydande fördelar för taxeringsarbetet skulle stå att vinna, ville organisationen dock icke motsätta sig införandet av den föreslagna uppgiftsskyldigheten.

*Departements-
chefen.*

Vid genomförandet år 1935 av en skärpning i vissa avseenden av deklarationskontrollen lämnades å sido bland annat det av skattekontrollskunniga framlagda förslaget om införande av särskild s. k. huvudlöneuppgift, å vilken uppgift arbetsgivare skulle lämna upplysning om vad som kontant utbetalats till anställd personal. Att denna kontrollmöjlighet icke togs i anspråk motiverades med att avlämnandet av sådana uppgifter komme att medföra ej ringa besvär för de uppgiftsskyldiga, särskilt för de större arbetsgivarna, och att behov av huvudlöneuppgift knappast föreläge i fråga om den stora massan av arbetsgivare, såsom jordbrukare och idkare av rörelse av mindre omfattning. Vidare anfördes mot ifrågavarande förslag, att med den år 1935 förordade, i jämförelse med sakkunnigförslaget mera begränsade taxeringsorganisationen skulle det säkerligen — åtminstone på många håll — bli svårt för taxeringsmyndigheterna att hinna bearbeta och tillgodogöra sig det i huvudlöneuppgiften förekommande materialet.

I det förslag till skärpning av kontrollen över arbetsgivares avdrag för utbetalad avlöning, som nu framlagts av taxeringsnämndsordföranden riksförbund, har ifrågasatts den begränsningen av uppgiftsskyldigheten, att endast arbetsgivare med högst 25 anställda skulle vara skyldig lämna särskilt sammandrag över utbetalade avlöningar. Genom den ifrågasatta begränsningen synes den tidigare framförda invändningen, att arbetsgivarna skulle oskäligt betungas av en dylik uppgiftsskyldighet, i allt väsentligt bortfalla.

I fråga om taxeringsorganisationen har densamma från och med år 1944 blivit avsevärt utbyggd. Det finnes därför anledning förmoda, att det numera icke av organisatoriska skäl möter något hinder att utvidga taxeringskontrollen i det hänseende varom här är fråga. Vad särskilt angår den i ett yttrande framförda invändningen att i städer, där sorteringsarbetet verkställes centralt, den ifrågasatta anordningen skulle avsevärt försena sorteringsarbetet vill jag framhålla, att det icke torde vara nödvändigt att före sorteringen av löneuppgifterna summera sammandragen; däremot är det givetvis nöd-

vändigt att före sorteringen jämföra löneuppgifterna med sammandragen och att å dessa »pricka av» respektive lönebelopp.

Såsom framhållits av taxeringsnämndsordförandenas riksförbund skola löneuppgifterna efter 1943 års ändringar i taxeringsförordningen avlämnas senast den 31 januari; och detta har haft till följd att den möjlighet som tidigare förelegat att i viss utsträckning jämföra löneuppgifterna med vederbörande arbetsgivares deklaration numera försvunnit. På grund härav synes det vara mera angeläget än förut att skapa en kontrollmöjlighet av nu ifrågasatt slag.

Å andra sidan kan det icke bortses ifrån, att vissa nackdelar äro förenade med det nu väckta förslaget. Sålunda må framhållas, att ett dylikt sammandrag skulle kunna komma till användning endast vid kontroll av sådana deklarationer, som avlämnas av jordbrukare eller av rörelseidkare, vilka avfatta deklarationsbilagan angående rörelsen å formulär nr 7 a. I fråga om rörelseidkare, som vid fullgörandet av sin deklarationsskyldighet i stället begagna formulär nr 8 a, skulle sammandraget icke äga någon som helst betydelse ur kontrollsynpunkt. Härvid bör dock erinras om att arbetsgivare, som använda deklarationsformuläret nr 7 a, mestadels torde förekomma inom den kategori rörelseidkare, som ha högst 25 anställda. Det nu anförda torde emellertid böra föranleda att rörelseidkare, som använda deklarationsformulär nr 8 a, befrias från skyldighet att avlämna sammandrag över löneuppgifter, hänförliga till rörelsen. Undantag torde jämväl böra stadgas i fråga om statliga och kommunala myndigheter.

Vidare föreligger den nackdelen med förslaget att — även i de fall, där en jämförelse kan ske mellan arbetsgivarens deklaration och sammandraget över utbetalade avlöningar — det i arbetsgivarens deklaration avdragna beloppet icke alltid exakt stämmer med slutsumman i sammandraget. Detta kan inträffa om arbetsgivaren utbetalat ersättning för tillfälligt arbete, vilken för en och samme arbetstagare icke uppgått till 100 kronor, eller om arbetsgivaren vid avlöningens utbetalande gjort avdrag för pensionering. Avdrag för pensionskostnader torde dock vara ganska fåtaliga inom den grupp arbetsgivare som i sin tjänst ha högst 25 anställda.

För egen del har jag kommit till den uppfattningen, att de fördelar, som stå att vinna ur kontrollsynpunkt genom införandet av ett särskilt sammandrag över utbetalade avlöningar, avsevärt överväga de därmed förknippade nackdelarna. Jag tillstyrker därför — med nyss angivna begränsning i fråga om vissa rörelseidkare ävensom myndigheter — det nu framförda förslaget, att arbetsgivare med högst 25 anställda skall vara skyldig att till ledning för taxeringen avgiva, förutom de vanliga löneuppgifterna, jämväl ett särskilt sammandrag över utbetalade avlöningar. Det må anmärkas, att dylikt sammandrag skall lämnas av arbetsgivaren även om denne under året haft endast en anställd.

I enlighet härmed torde i 33 § — såsom ett nytt sista stycke — böra införas en bestämmelse om att, där arbetsgivare är pliktig att avlämna uppgifter enligt 33 § a) till ett antal av högst 25, uppgifterna skola vara åtföljda av ett

särskilt sammandrag, upptagande namnen å de personer, som avses med uppgifterna, ävensom beträffande var och en av dem uppgift angående de åtnjutna förmånernas belopp samt huruvida till beloppet ej angiven förmån utgått. Vidare torde i samma paragraf böra stadgas, att skyldighet att avlämna dylikt sammandrag icke föreligger beträffande statlig eller kommunal myndighet, ej heller därest i uppgifterna avsedd ersättning eller pension utgått från sådan av arbetsgivaren utövad rörelse, vars resultat i arbetsgivarens självdeklaration redovisas å blankett avsedd för rörelse med ordnad bokföring, som avslutats medelst vinst- och förlustkonto i huvudbok.

Formulär till sammandrag torde böra fastställas av Kungl. Maj:t. Liksom formuläret till löneuppgift enligt 33 § a) bör ifrågavarande formulär icke göras obligatoriskt. Formuläret torde lämpligen gestaltas som en omslagskappa till de egentliga löneuppgifterna.

För att den åsyftade kontrollapparaten skall kunna fungera även i sådana fall, då en eller flera av de hos en arbetsgivare anställda personerna icke skola taxeras i samma taxeringsdistrikt som arbetsgivaren, torde i 37 § 1 mom. taxeringsförordningen böra vidtagas den ändringen att i sådana fall, då arbetsgivaren är skyldig att vid sina löneuppgifter foga särskilt sammandrag enligt 33 § sista stycket, uppgifterna städse skola avlämnas till myndighet, hos vilken arbetsgivarens allmänna självdeklaration må avlämnas.

Sedan löneuppgifterna med därtill hörande sammandrag kommit vederbörande taxeringsnämndsordförande tillhanda, bör denne snarast möjligt jämföra sammandraget med löneuppgifterna samt omedelbart därefter vidarebefordra de uppgifter, som avse i andra taxeringsdistrikt bosatta personer till taxeringsnämndsordförandena i sistnämnda distrikt. Sammandragen skola förvaras för att så småningom insorteras i vederbörande arbetsgivares deklaration.

Ersättning till ledamot i särskild taxeringsnämnd m. m.

I fråga om de ersättningar, som enligt taxeringsförordningen utgå till personer vilka deltaga i taxeringsarbetet, gälla för närvarande i huvudsak följande bestämmelser:

Enligt 145 § 8 mom. skall resekostnads- och traktamentsersättning utgå av statsmedel till *dels* de personer, som jämlikt 58 § 2 mom. eller 75 § inkallats av länsstyrelsen för meddelande av upplysningar vid förestående allmän fastighetstaxering angående fastigheternas saluvärden å länets landsbygd eller för överläggningar om anvisningar m. m. för årlig inkomsttaxering, *dels* de sakkunniga, som särskilt inkallats av länsstyrelsen till sammanträde enligt 59 § 1 eller 2 mom. (sammanträde för överläggningar inför landskamreren om tillämpning av de allmänna grunderna vid förestående allmän fastighetstaxering resp. på landsbygden och i stad) eller som efter länsstyrelsens medgivande inkallats till sammanträde enligt 67 § 2 mom. (sammanträde för överläggningar inför fastighetstaxeringsnämndsordförande i stad rörande grunder för allmän fastighetstaxering där), *dels* de ordförande i berednings-

nämnd och i fastighetstaxeringsnämnd på landsbygden, som på vederbörlig kallelse inställt sig till sådant sammanträde, som omförmäles i 59 § 1 mom., *dels* de ordförande och ledamöter i fastighetstaxeringsnämnd i stad, som på vederbörlig kallelse inställt sig till sådant sammanträde, varom förmäles i 59 § 2 mom., *dels ock* de ordförande och ledamöter i fastighetstaxeringsnämnd eller i taxeringsnämnd, som på vederbörlig kallelse inställt sig före eller under fastighetsprövningsnämnds eller prövningsnämnds sammanträde för meddelande av upplysningar. Resekostnadsersättningen skall utgå enligt reseklass II i allmänna resereglementet. Beträffande traktamentsersättning utgår denna i form av arvode med belopp, som för dygn, varunder sammanträde ägt rum, utgör 12 kronor, om den ersättningsberättigade är bosatt å sammanträdesorten, och eljest 16 kronor, samt för dygn, varunder sammanträde ej ägt rum, motsvarar traktamentsersättning enligt traktamentsklass D i allmänna resereglementet (12 kronor för dag och 7 kronor för natt).

Vidare föreskrives i 146 § 1 mom. första stycket, att av kommun valda ledamöter i beredningsnämnd och i fastighetstaxeringsnämnd ävensom av kommun jämlikt 8 § 3 mom. valda ledamöter i lokal taxeringsnämnd äga — därest sådant beslutas av vederbörande kommun — att av kommunens medel åtnjuta *dels* traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar med högst 15 kronor om dagen, *dels ock*, då de icke äro bosatta å förrättningsorten, övrig resekostnadsersättning med högst vad som på grund av allmänna resereglementet utgår till nämndeman (efter klass II).

Enligt 146 § 1 mom. andra stycket äga de av landsting utsedda ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnd för sin inställelse vid nämndens sammanträden och vid sådana sammanträden som omförmälas i 59 § 1 och 3 mom. samt 66 § 2 mom. (förberedande sammanträden för allmän fastighetstaxering på landet inför landskamrerare eller fastighetstaxeringsnämnds ordförande) åtnjuta ersättning av landstingets medel efter de i första stycket i samma mom. angivna grunderna.

Jämlikt 146 § 1 mom. tredje stycket äga slutligen av landstings förvaltningsutskott och stadsfullmäktige valda ledamöter i särskild taxeringsnämnd att för deltagande i nämndens sammanträden åtnjuta ersättning av landstinget respektive staden enligt de i 145 § 8 mom. angivna grunderna.

Den i 146 § 1 mom. första stycket taxeringsförordningen angivna traktamentsersättningen fastställdes till högst 15 kronor — mot tidigare högst 10 kronor — genom förordningen den 9 mars 1945 (nr 49) angående ändrad lydelse av 146 § 1 mom. taxeringsförordningen, vilken ändring trädde i kraft den 1 juli 1945. Denna ändring föranleddes av två vid 1945 års riksdag väckta motioner (I: 15 och II: 36).

I sitt i anledning av berörda motioner avgivna betänkande (nr 4) framhöll bevillningsutskottet — samtidigt som utskottet tillstyrkte motionerna — att denna höjning stämde mindre väl överens med det arvode, som enligt 146 § 1 mom. tredje stycket utginge för sammanträdesdagar till de av landstings förvaltningsutskott och stadsfullmäktige valda ledamöterna i särskild taxe-

ringsnämnd, nämligen 12 kronor för dygn, om sammanträdet hölles å bostads-orten, och 16 kronor för dygn, om sammanträdet hölles å annan ort. Ledamot i särskild taxeringsnämnd borde givetvis icke erhålla lägre ersättning för sin inställelse än ledamot i lokal taxeringsnämnd. Ledamöterna i särskild taxeringsnämnd åtnjöte ersättning efter samma grunder — angivna i 145 § 8 mom. taxeringsförordningen — som de personer, vilka av länsstyrelsen inkallats för meddelande av upplysningar eller för överläggningar rörande taxeringsarbetet. Utskottet antog, att denna överensstämmelse i fråga om ersättningsbeloppens storlek fortfarande borde bibehållas. Utskottet förutsatte, att Kungl. Maj:t snarast toge bestämmelserna om ersättning till ledamöter i särskild taxeringsnämnd liksom även till de i 145 § 8 mom. avsedda personer under omprövning och för riksdagen framlade de förslag, som därav kunde föranledas.

I detta sammanhang torde böra upptagas även en annan fråga om ersättning för deltagande i sammanträde i samband med taxeringsarbetet, nämligen frågan om särskild ersättning till ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd för närvaro vid instruktionssammanträde, som anordnas genom länsstyrelsens försorg.

Härvid må till en början erinras om att beskattningsorganisationssakkunniga i sitt år 1942 avgivna betänkande med förslag till ändrad organisation av beskattningsnämnderna m. m. uttalade bland annat (se proposition nr 345/1943 s. 102), att utöver de i 75 § taxeringsförordningen omförmälda sammanträdena erfordrades, att nytillträdande ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd bereddes tillfälle att såväl före taxeringsarbetets början som under detsammias fortgång erhålla kunskap om de elementära grunderna för taxeringsarbetets bedrivande och tillfälle att dryfta olika i samband därmed uppkommande frågor. Även för de mera erfarna ordförandena och kronoombuden skulle säkerligen vara till gagn, om åt dem i sistnämnda hänseende bereddes motsvarande möjlighet. Alldeles särskilt gällde detta i fråga om tillämpningen av nya skatteförfattningar eller ändrade sådana. Det syntes därför lämpligt, att nytillträdande taxeringsnämndsordförande och kronoombud exempelvis fögderivis kallades till några sammanträden inför lämplig tjänsteman från landskontoret, därvid denne borde genomgå de viktigaste författningsbestämmelserna och även lämna närmare direktiv för själva arbetets bedrivande.

Vidare må omnämnas, att jag vid min anmälan i statsrådet av propositionen nr 345 till 1943 års riksdag även berörde förenämnda spörsmål och att jag därvid tillstyrkte de sakkunnigas förslag i denna del.

I en till finansdepartementet under hand ingiven promemoria har *taxeringsintendenten i Västernorrlands län* framhållit, att föreskrift om särskild ersättning för närvaro vid dylikt instruktionssammanträde, vilket torde komma att hållas av taxeringsintendent eller taxeringsinspektör, saknades. I promemorian anföres vidare:

Det är uppenbart, att syftet med de sakkunnigas ifrågavarande förslag skulle avsevärt bättre tillgodoses, om ersättning utginge jämväl för inställelse

vid instruktionssammanträden. De ersättningar, som utgå för taxeringsuppdragen, äro så knappt tillmätta, att det för närvarande är synnerligen svårt att erhålla för uppdraget lämpade personer. Dessa svårigheter komma att öka, om det måste krävas, att vederbörande uppdragshavare skola åsamkas särskilda utgifter för deltagande i instruktionskurser. Intresset för kurserna måste givetvis även bli större, om vederbörande beredes ersättning för de därmed förenade utgifterna.

Till följd av bristen på andra lämpliga personer, som vilja åtaga sig taxeringsuppdrag, måste för närvarande till sådana uppdrag förordnas tjänstemän vid länsstyrelser och andra myndigheter i större utsträckning än som i vissa fall kan anses önskvärt. Åtskilliga personer, som kunna antagas äga goda förutsättningar att på tillfredsställande sätt fullgöra taxeringsuppdrag, pläga avböja desamma under åberopande av att de icke äro införsatta i de därmed förenade göromålen. Möjligheterna att få dessa personer att åtaga sig uppdragen skulle givetvis öka, om de bereddes möjlighet att mot ersättning för direkta utgifter erhålla nödig utbildning för arbetet. Även för personer, som tidigare innehåft taxeringsuppdrag, vore deltagande i instruktionskurser av värde med hänsyn till angelägenheten av att bästa möjliga taxeringsarbete utföres redan i första instans. De ofta återkommande ändringarna i skatteförfattningarna medför svårighet för ordförandena och kronombuden att hålla sig noggrant och fullständigt underrättade om gällande bestämmelser och rådande praxis. Den med skattetryckets ökning tilltagande benägenheten hos de skattskyldiga att genom olika transaktioner söka undgå skattskyldighet kräver vidare, att beskattningsmyndigheterna i möjligaste mån instrueras om vad som bör iakttagas för att såvitt möjligt alla skattepliktiga inkomster bli taxerade. Ej sällan är det härvidlag fråga om förhållanden, varom kännedom icke alltid erhålles utan personal- och lokal-kännedom och vilka därför kunna undgå uppmärksamhet vid provnings-nämndsgranskningen.

Det är sålunda önskvärt, att bestämmelserna i 145 § 8 mom taxeringsförordningen om ersättning för inställelse vid vissa sammanträden i taxeringsärenden utsträckas att omfatta jämväl taxeringsnämndsordförandes och kronombuds inställelse vid instruktionskurs, som hålles av taxeringsintendent eller av honom därtill beordrad tjänsteman å landskontoret.

I likhet med 1945 års bevillningsutskott är jag av den uppfattningen, att av landstings förvaltningsutskott eller stadsfullmäktige vald ledamot i särskild taxeringsnämnd icke bör erhålla lägre ersättning för sin inställelse vid sammanträde med taxeringsnämnden än ledamot i lokal taxeringsnämnd. *Departements-
chefen.*

Enligt nu gällande bestämmelser utgår ersättningen till ledamöter i särskild taxeringsnämnd efter samma grunder som ersättningen till de i 145 § 8 mom. angivna personer, vilka inkallas för meddelande av upplysningar i taxeringsfrågor eller för att eljest deltaga i överläggningar rörande taxeringsarbetet. Såsom bevillningsutskottet framhållit bör den sålunda föreliggande överensstämmelsen i fråga om ersättningsbeloppens storlek fortfarande bibehållas.

Med hänsyn härtill förordar jag, att traktamentsersättningen — från resekostnadsersättningen bortses i detta sammanhang — till ledamöter i särskild taxeringsnämnd ävensom till de personer, som avses i 145 § 8 mom., höjes från 12 till 15 kronor för sammanträdesdygn, om den ersättningsberättigade är bosatt å sammanträdesorten. Samtidigt härmed torde ersättningen per

sammanträdesdygn till den, som ej är bosatt å sammanträdesorten, böra höjas från 16 till 19 kronor. Härigenom kommer ersättningen i sist angivna fall att — i likhet med vad som gällde före 1942 års ändringar i allmänna resereglementet — i allmänhet uppgå till samma belopp som den traktamentsersättning enligt traktamentsklass D, som utgår för dygn, varunder sammanträde ej ägt rum.

De nu förordade ändringarna med avseende å ersättningsbeloppens storlek föranleda ändring endast i 145 § 8 mom. taxeringsförordningen.

Beträffande härefter frågan om ersättning åt ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd, vilka deltaga i instruktionssammanträde, som anordnas genom länsstyrelsens försorg, är det uppenbarligen av vikt att icke någon, som bort deltaga i dylikt sammanträde, av kostnadsskäl avhåller sig därifrån. För att underlätta deltagandet torde därför ersättning böra utgå även i nu ifrågakvarande fall. I enlighet härmed tillstyrker jag, att ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd, som på vederbörlig kallelse inställt sig vid instruktionssammanträde, som anordnats genom länsstyrelsens försorg, berättigas till ersättning för sitt deltagande i sammanträdet enligt de i 145 § 8 mom. angivna grunderna. En bestämmelse härom torde böra införas i sistnämnda moment. Jag förutsätter att länsstyrelserna tillse, att dessa instruktionssammanträden, om vilka inga bestämmelser finnas meddelade i taxeringsförfattningarna, på lämpligt sätt begränsas och i förväg noga planläggas, så att kostnaderna i möjligaste mån hållas nere.

Departementschefens hemställan.

I enlighet med vad jag i det föregående anført har inom finansdepartementet upprättats förslag till *förordning om ändring i taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379)*. Utöver de tidigare omnämnda ändringarna i taxeringsförordningen har i detta förslag upptagits en formell jämkning av underrubriken till 42 §.

Föredraganden hemställer härefter, att berörda författningsförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Åmark.